

Список використаної літератури:

1. Сарахман О. М., Аналітичні аспекти операцій з платіжними картками для розвитку сфери послуг. / О.М. Сарахман, Р.К. Шурпенкова// Туристичні послуги на світовому ринку як фактор розвитку міжнародного туризму:Збірник матер. Міжнар. наук.-практ. конф.- Львів, 2018. - С. 210–215.
2. Водовозов Є. Н., Економіко-правові аспекти забезпечення електронних розрахунків на громадському транспорті. / Є.Н. Водовозов, О.Ю. Палант // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії / ред. О. В. Коваленко.- Вип. 1 (13).- Запоріжжя, 2018. -С. 92–98.
3. Сак Т., Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства / Т. Сак, Л. Ющишина // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Розділ III. Економіка та управління підприємствами.2. - 2019.- С. 66-74.

Музальова Тетяна Романівна,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Створення господарського механізму нового типу тісно пов'язане з пошуком шляхів оздоровлення промислового виробництва й економіки держави в цілому. Вирішення цієї проблеми пов'язане з удосконаленням системи бухгалтерського обліку, одним з центральних елементів якої є облік розрахунків.

На сьогодні в Україні підприємства використовують дві форми розрахунків: готівкову та безготівкову. Основна частина розрахунків відбувається за допомогою безготівкових розрахунків, які здійснюються через рахунки в банку.

Питанню економічної сутності безготівкових розрахунків приділяють значну увагу такі вітчизняні науковці, як М. Білуха, Л. Воронова, В. Лень, В. Савченко, В. Сопко, Н. Ткаченко.

За визначенням В. Сопка, безготівкові розрахунки (cashless payments) – це перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів [1].

Фінансовим посередником у безготівкових розрахунках виступає обслуговуючий банк, який надає послуги своїм клієнтам-підприємствам.

Обслуговуючим банком – називають банк, у якому відкрито рахунки підприємств, організацій, установ усіх форм власності, фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, та який здійснює для них на договірних засадах будь-яку з операцій чи послуг, передбачених Законом України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 р., із змінами внесеними за № 132-IX від

20.09.2019 р. [2].

Безготівкові розрахунки банк здійснює на підставі договору про розрахунково-касове обслуговування.

Сучасна система безготівкових розрахунків передбачає, що розрахунки між підприємствами здійснюються у національній валюті України через банки, а розрахунки між банками здійснюються через мережу розрахункових палат з Центральною розрахунковою палатою в Києві.

У праці Л.Воронової зазначено, що безготівкові розрахункові відносини є самостійними грошовими відносинами за двома підставами:

- по-перше, до розрахунків залучається банк, внаслідок чого не збігаються суб'єкти основних економічних відносин і суб'єкти, що беруть участь у розрахунках;
- по-друге, грошові відносини як допоміжна і складова функція основних економічних відносин відокремлюються від нього за допомогою спеціальної правової регламентації [3].

Безготівкові розрахунки застосовуються між підприємствами і організаціями для розрахунків за куплені сировину, матеріали, напівфабрикати, відвантажену продукцію, виконані роботи і т. д. Безготівкові розрахунки використовуються також населенням для внесення вкладів, розрахунків за квартиру і комунальні послуги, оплату товарів та ін.

Між готівковою і безготівковою формами розрахунків існує тісний взаємозв'язок. Так, одержуючи виручку за реалізовану продукцію в безготівковій формі, підприємство повинно отримати в установленому порядку в банку готівку для виплати заробітної плати, покриття різних витрат, на господарські потреби тощо. У цьому разі гроші, що надійшли в безготівковій формі, можуть бути отримані у банку в готівковій формі.

На відміну від готівкових розрахунків, при яких платник зобов'язаний передати належну суму готівки безпосередньо одержувачу, безготівкові розрахунки здійснюються без реальної готівки.

В. Лень акцентує увагу на тому, що безготівковий оборот грошей має ряд переваг у порівнянні з готівковим обігом:

1. прискорюється обіг грошових коштів господарських суб'єктів;
2. значно скорочуються суспільні витрати обігу, пов'язані з грошовими розрахунками у господарстві (звести до мінімуму суму грошей, яка знаходиться в обігу);
3. при використанні безготівкових грошей відпадає потреба у витратах на друкування грошових знаків, їх транспортування і зберігання;
4. розрахунки здійснюються через банківські установи, і за умови їх стабільності й високого рівня технічного оснащення суттєво прискорюють платіжний оборот;
5. з точки зору державного контролю за грошовим оборотом безготівкові розрахунки дозволяють контролювати законність грошових операцій, виявляють приховані доходи суб'єктів підприємницької діяльності [4].

Цими перевагами безготівкових розрахунків їх значення у ринковій економіці звичайно не обмежується.

Зосередження безготівкового платіжного обороту в кредитній системі дає змогу раціонально використовувати всі тимчасово вільні кошти, що зберігаються на банківських рахунках, для цілей прямого банківського кредитування суб'єктів ринкових відносин, суттєво прискорювати розрахунки, в тому числі шляхом запровадження найновіших засобів електронного зв'язку.

Оскільки зміст безготівкових розрахунків розкривається у розрахункових (платіжних) документах, розрахунки у такий спосіб несуть в собі великі можливості контролю за виконання договірних зобов'язань з боку як одержувачів грошей, так і платників, а в необхідних випадках – з боку контролюючих і правоохоронних органів.

Список використаних джерел

1. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.
2. Про банки і банківську діяльність Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Воронова Л.К. Фінансове право України: підручник / Л.К. Воронова. – К.: Прецедент: Моя книга, 2006. – 448 с.
4. Лень В.С. Фінансовий облік: навч. посіб. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / В.С.Лень. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 608 с. (Серія «Альма-матер»).

Петричко Марія Михайлівна,
к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

ДО ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

В сучасних економічних умовах розвиток місцевих бюджетів є важливою складовою розвитку нашої країни. Важливим етапом у адміністративно-територіальному та економічному розвитку місцевих бюджетів, безумовно, стала реалізація фінансової децентралізації, адже саме від фінансового забезпечення залежить успішність та ефективність функціонування місцевих бюджетів.

А саме, місцевим бюджетам з державного бюджету передано плату за надання інших адміністративних послуг і державне мито. Загальний фонд збагатився внаслідок передання із спеціального фонду екологічного податку, єдиного податку та податку на нерухоме майно, які раніше були джерелами формування бюджету розвитку. Також зміни стосуються закріплення за місцевими бюджетами стабільних джерел, а саме податку на доходи фізичних осіб за новими нормативами й податку на прибуток підприємств, зарахування до місцевих бюджетів збору з роздрібного продажу підакцизних товарів за ставкою 5% вартості реалізованого товару, збільшення відсотка екологічного податку. Такі нововведення дають змогу бюджетам місцевого самоврядування витратити кошти не лише на капітальні цілі, а й на інші потреби.

Що стосується міжбюджетних трансфертів то бюджетам місцевого

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>